

Reakcia na Poznámky k textu „Medzinárodné porovnanie kvality výkonu vedných odborov na Slovensku“, Júl 2016

Samuel Škoda

Ad: Poznámka ku korektnosti medzinárodného porovnávania

V českej štúdii, z ktorej slovenská štúdia vychádza a na ktorú sa odkazuje, je možnosť použitia korekčného koeficientu založeného na počte vedcov v krajine diskutovaná a odmietnutá práve pre podobné dôvody, ktoré spomínate vo vašej reakcii:

„V ideálnom prípade by samozrejme bylo vhodné oborové údaje normalizovat k mezinárodně srovnatelnému objemu výdajů na výzkum v daném oboru nebo k počtu vědeckých pracovníků daného oboru. Nejenže podobné mezinárodně srovnatelné údaje nejsou k dispozici, ale i samotné stanovení příslušnosti konkrétních osob a prostředků ke konkrétnímu oboru lze odhadovat jen velmi nepřesně.“ strana 5, poznámka 17

V štúdii nesledujeme vstupy (počet vedeckých pracovníkov, objem verejných a súkromných výdajov na výskum, kvalita doktorského štúdia v krajine, schopnosť priťahovať zahraničných vedeckých pracovníkov, atď.), preto nerobíme ani žiadne úsudky o *produktivite* vedcov. Naopak, v celej štúdii píšeme výhradne o publikačnom *výkone* daného vedného odboru na Slovensku.

Ad: Poznámka ku korektnosti medziodborového porovnávania na základe AIS

Problematickosti definovania prvého kvartilu sme si vedomí, no pre naše porovnanie nepredstavuje zásadný metodologický problém, pretože publikačný výkon je pre každý z odborov udávaný relatívne k priemeru ostatných krajín.

Porovnanie kategórií "Materials science, ceramics" a "Sociology" z vášho príkladu by nebolo zmysluplné, ak by sme priamo porovnávali počty článkov v prvom kvartile. Avšak vďaka tomu, že počítame *odchýlky od priemerného počtu článkov* v prvom kvartile, sa mechanicky zohľadňuje rozdielna selektívnosť publikovania v prvom kvartile, ktorá sa líši naprieč odbormi. Tým sa toto porovnanie, ktoré je využité v sumárnych grafoch 2a, 2b, 3a až 3e stáva zmysluplným.

Pre úplnosť dodám, že alternatívou by bola možnosť zoradiť časopisy podľa AIS a definovať excelentné časopisy ako tie, ktoré obsahujú prvých 25% všetkých článkov. Túto

možnosť sme tiež zvažovali, no má svoje vlastné problémy: v niektorých vedných odboroch by prvý kvartil obsahoval len veľmi malý počet časopisov. Napríklad časopis PLOS ONE v kategórii "Multidisciplinary Sciences" publikuje približne 30 000 článkov ročne, čím by mohol poľahky zabrať vo viacerých krajinách celý prvý kvartil. V Českej republike dokonca predstavujú publikácie v tomto časopise až 64%, teda viac ako polovicu všetkých článkov v "Multidisciplinary Sciences".

Ad: K hodnoteniu stavu spoločenských vied

Odpovede na jednotlivé výhrady sú uvedené vyššie. V skratke:

- rozdielna selektívnosť prvého kvartilu sa zohľadňuje porovnávaním relatívne k priemernému počtu článkov v prvom kvartile ostatných krajín
- štúdia hovorí výhradne o publikačnom výkone daného vedného odboru na Slovensku, neinformuje o produktivite slovenských vedcov

K druhej výhrade:

Komentár v oboch štúdiách má uľahčiť čitateľovi porozumenie výsledkov v tabuľkách. V žiadnom prípade nešlo o zámerný výber "Social Sciences" ako "čiernej ovce" odborových skupín na Slovensku.